

els especuladors de l'ignorància que es dediquen interessadament a desviar els malalts de la ruta del tractament científic i els porten pels viaranyes de la superstició i de l'incultura.

L'importància d'aquest mal està en raó directa de l'ignorància i de l'analfabetisme dels pobles.

El xarlatanisme més perillós és l'exercit per metges autèntics, que, emparats per l'immunitat que els dóna el títol professional, exploten personalment, i amb tota mala fé i premeditació, la credulitat dels pacients; ve després l'ajudat per tristos companys nostres que fan servir llurs títols per a salvar les responsabilitats, o cobrir les apariències, en certs consultoris on el sacerdoti d'Esculapí radica entre les mans metallitzades d'éssers sense cap solvència científica, vulgars agents de negocis tèrbols o copdiciosos capitalistes que exploten la malaltia com podrien explotar una taula de joc d'un cafè de cambres.

Darrera d'aquestes primeres figures del xarlatanisme, vénen els apotecaris mercantilistes que exerceixen de curanderos en les rebotigues de llurs farmàcies; més enrera, en els graons més baixos de l'escala, tota la gamma d'embaucadors vulgars sense títol, ni coneixement, ni cultura de cap mena, des de l'alcavota sonàmbula fins al capellà psicòpata, passant per l'heterogènia massa de saludadors, visionaris, tiradores de cartes, sibiles, mediums, naturistes i guardadors de secrets hereditaris; i més enrera encara hi descobrirem el xarlatanisme impersonal, perillósíssim, format pels específics que el mercat ofereix amb virtuts de pedra filosofal, des de les planes del periòdic i des dels cartells plantats per les parets.

Es exclusiu del nostre país que allí on la propaganda seriosa de profilàxia antiveneriana ensopega amb la barrera del pudor, el curanderisme passa. No veiem per les cantonades cartells com aquells del museu social de París que comencen amb frases com aquestes: *La syphilis: voila l'ennemi!* "La syphilis n'est pas une maladie honteuse...", ni com el següent, de 80

cm. per 60 cm., editat pel Comitè Nacional de l'higiene social:

Français! prenez garde!

Le boche est vaincu!

Mais des ennemis plus grands restent a combattre. Et d'abord:

L'ALCOOL, LA TUBERCULOSE, ET LA SYPHILIS.

En canvi, en cap dels nostres carrers i places deixem de veure els amplíssims anuncis del *Traitementos Z*, per a curar-ho tot, ni els dels *específicos S*, que asseguruen la curació de la sífilis en 40 dies; i per tots els quioscos hom veu exposats els fascicles d'un que promet "la curación de la sífilis sin mercurio, ni 606, ni medicamentos de ninguna clase".

I aquestes propagandes la gran premsa, no sols no les rebutja, sinó que les accepta en els llocs preferents de les seves planes (1), contribuint així al major embrutiment del poble i col·laborant a l'estafa de què són víctimes els pobres malalts.

En 1904, el director d'un dels principals diaris de Breslau fou perseguit i condemnat a una forta multa per haver publicat durant varis dies l'anunci d'un empíric que prometia la curació de totes les malalties de l'abdomen i sexuals. El principal fonament de la sentència, ratificada pel Suprem, era que dit director, pel càrrec que ocupava, havia d'estar convençut de la falsetat que l'anunci contenia.

Les actuals legislacions espanyoles no permeten esperar això ni molt menys. Si hom vol combatre seriosament el curanderisme i el xarlatanisme cal començar per la reforma del Codi, la qual cosa és també afer dels Poders públics.

F. MONTAÑA GUASCH

(1) Fa poques setmanes un diari il·lustrat publicava, a primera pàgina, la fotografia d'un vulgar curander i diàriament publica l'anunci del mateix entre la llista dels metges, sota l'epígraf «Doctor en naturismo». Diàriament altres anuncis semblants apareixen a les primeres pàgines dels periòdics

El capital que destineu per al Casal reuneix la triple condició, indispensable per a ésser una bona operació financiera: Ben garantit. Bon interès. Amortització en un termini curt.